

Sygn. akt: I Co 3457/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 kwietnia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Nysie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Remigiusz Drzewiecki

Protokolant: protokolant sądowy Joanna Pile-Syposz

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2014 r. na rozprawie w N.

z wniosku wierzyciela Banku (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko małżonce dłużnika M. S. S.

o nadanie klauzuli wykonalności

postanawia:

oddalić wniosek .

UZASADNIENIE

W dniu 8 listopada 2013 r. do Sądu Rejonowego w Nysie wpłynął wniosek wierzyciela Banku (...) S.A. z siedzibą w W. o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu w postaci Bankowego Tytułu Egzekucyjnego nr (...) wystawionemu przez wierzyciela 10 stycznia 2012 r. przeciwko małżonce dłużnika M. S. C. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową. Nadto wierzyciel wniósł o zasądzenie solidarnie od dłużnika i małżonki dłużnika kosztów postępowania na rzecz wierzyciela według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu wniosku wierzyciel podał, iż na podstawie Bankowego Tytułu Egzekucyjnego nr (...) wystawionego przez wierzyciela 10 stycznia 2012 r. zaopatrzonego w dniu 25 stycznia 2012 r. przez Referendarza Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Nysie Wydział I Cywilny w sprawie I Co 318/12 w klauzulę wykonalności wierzyciel wszczął egzekucję przeciwko dłużnikowi M. C.. W toku postępowania egzekucyjnego sygn. akt KM 357/12 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Nysie V. W. (1) ustaliła, iż dłużnik i jego małżonka S. C. na zasadach wspólności ustawowej, są współwłaścicielami lokalu nr (...) stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w N. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Nysie prowadzi księgę wieczystą pod nr KW (...).

Dalej wierzyciel wskazał, iż w dniu 22 marca 2004 r. zawarł z dłużnikiem M. C. umowę o Kartę Kredytową C., a we wniosku o zawarcie umowy dłużnik wskazał, że pozostaje w związku małżeńskim. W obowiązującym wówczas stanie prawnym wierzyciel nie miał obowiązku uzyskania zgody małżonki na dokonanie tej czynności, a warunkiem koniecznym prowadzenia egzekucji z przedmiotowej nieruchomości jest uzyskanie klauzuli wykonalności na małżonkę dłużnika.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dłużnik M. C. złożył w dniu 8 marca 2004 r. wniosek o wydanie M. Kredytowej C. B., w którym zaznaczył, że pozostaje w związku małżeńskim. Następnie w dniu 22 marca 2004 r. dłużnik zawarł z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę o kartę Kredytową C. nr (...).

Dowód: wniosek o wydanie karty kredytowej, k. 34; umowa o kartę kredytową, k. 35.

Dnia 10 stycznia 2012 r. wierzyciel Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wystawił Bankowy Tytuł Egzekucyjny Nr (...), zgodnie z którym dłużnik M. C. na podstawie umowy o Kartę Kredytową C. nr karty (...) zobowiązany był zapłacić bankowi kwotę 21.437,95 zł z tytułu niespłaconego kredytu wraz z odsetkami umownymi w wysokości 19,72 % liczonymi od 16 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty.

Dowód: (...) z 10.01.2012 r. Nr (...) k. 17.

Postanowieniem z 25 stycznia 2012 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Nysie w sprawie o sygn. akt I Co 318/12 nadał na przedmiotowy bankowy tytuł egzekucyjny klauzulę wykonalności przeciwko dłużnikowi M. C. oraz zasądził od niego na rzecz wierzyciela koszty postępowania klauzulowego.

Dowód: postanowienie Referendarza Sądowego z 25.01.2012 r. sygn. akt I Co 318/12 k. 18 oraz w aktach SR w Nysie I Co 318/12.

19 marca 2012 r. wierzyciel sporządził wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi na podstawie tytułu wykonawczego w postaci Bankowego Tytułu Egzekucyjnego nr (...) wystawionego przez wierzyciela 10 stycznia 2012 r. zaopatrzonego w dniu 25 stycznia 2012 r. przez Referendarza Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Nysie Wydział I Cywilny w sprawie I Co 318/12 w klauzulę wykonalności i skierował go do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Nysie V. W. (1). We wniosku jako sposób prowadzenia egzekucji wierzyciel wskazał szereg składników majątkowych, do których ma zostać ona skierowana, m.in. wnosił o prowadzenie jej z nieruchomości stanowiących własność dłużnika.

Dowód: wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z 19.03.2012 r. k. 14 – 16 oraz w aktach Komornika Sądowego V. W. Km 357/12.

W dniu 28 marca 2012 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Nysie V. W. (1) na skutek otrzymanego wniosku egzekucyjnego wraz z tytułem wykonawczym wszczęła w sprawie Km 357/12 postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi M. C. i zawiadomiła o tym dłużnika wzywając go jednocześnie do zapłaty należności oraz dokonała zajęć jego wierzytelności i rachunków bankowych.

W dniu 29 października 2013 r. komornik dokonał zajęcia lokalu mieszkalnego dłużnika stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w N. przy ul. (...), dla którego prowadzona jest w tutejszym Sądzie księga wieczysta o nr (...) informując jednocześnie wierzyciela, iż przedmiotowy lokal jest objęty wspólnością ustawową małżeńską dłużnika i jego małżonki S. C..

Dowód: zawiadomienie wierzyciela z 29.10.2013 r. k. 19, wezwanie do zapłaty należności z 29.10.2013 r. k. 20-21; zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, wezwanie do zapłaty należności, zajęcie wierzytelności w US N., (...) Bank (...), Banku (...) S. A., (...), zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z nieruchomości wszystko w aktach egzekucyjnych KM 357/12.

W dziale II w księdze wieczystej o nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Nysie dla nieruchomości położonej w N. przy ul. (...) jako właściciele przedmiotowej nieruchomości ujawnieni są M. C. i S. C. na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej.

Dowód: wydruk z księgi wieczystej (...) k. 22-33

Dłużnik M. C. zawarł związek małżeński z S. C. 9 września 1995 r. w N.. Wyrokiem z dnia 24 marca 2009 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I RC 398/08 Sąd Okręgowy w Opolu orzekł rozwiązanie tego małżeństwa przez rozwód.

Dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa sporządzonego przez USC w N. za nr (...), k. 53.

W dniu 8 maja 2010 r. S. C. wyszła za mąż za W. S. i przyjęła nazwisko S..

Dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa sporządzonego przez USC w L. za nr (...) k. 55.

Na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku (...) S.A. z 3 listopada 2000 r. nastąpiło połączenie Banku (...) S.A. z Bankiem (...) S.A. poprzez przeniesienie całego majątku Banku (...) S.A. na Bank (...) S.A.

Dowód: odpis pełny KRS wierzyciela k. 8 – 13.

Sąd zważył co następuje:

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Na gruncie niniejszej sprawy z uwagi na datę zawarcia umowy kredytowej będącej źródłem zobowiązania dłużnika M. C. oraz datę wystawienia przez wierzyciela tytułu egzekucyjnego i powstania tytułu wykonawczego mają zastosowanie przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz kodeksu postępowania cywilnego obowiązujące na dzień zawarcia umowy kredytowej - 22 marca 2004 r. tj. w brzmieniu sprzed istotnej ich nowelizacji ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. - o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2004.162.1691), której przepisy weszły w życie 20 stycznia 2005 r i obowiązywały w dniu powstania tytułu egzekucyjnego i wykonawczego.

W myśl art. 41 § 1 k.r.o. w brzmieniu obowiązującym dnia 22 marca 2004 r. wierzyciel mógł domagać się zaspokojenia z majątku wspólnego małżonków także wtedy, gdy dłużnikiem był tylko jeden z małżonków.

Natomiast przepis § 3 art. 41 k.r.o. w brzmieniu obowiązującym dnia 22 marca 2004 r. stanowił, że Sąd może ograniczyć lub wyłączyć możliwość zaspokojenia się z majątku wspólnego przez wierzyciela, którego dłużnikiem jest tylko jeden z małżonków, jeżeli ze względu na charakter wierzytelności albo stopień przyczynienia się małżonka będącego dłużnikiem do powstania majątku wspólnego - zaspokojenie z majątku wspólnego byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Z kolei art. 41 § 4 k.r.o. mówił, że wierzyciel małżonka nie może w czasie trwania wspólności ustawowej żądać zaspokojenia z udziału, który w razie ustania wspólności przypadnie temu małżonkowi w majątku wspólnym lub w poszczególnych przedmiotach należących do tego majątku.

Na uwagę zasługuje także treść przepisu art. 787 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym dnia 22 marca 2004 r. W myśl art. 787 § 1 k.p.c. sąd mógł nadać klauzulę wykonalności tytułowi egzekucyjnemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim także przeciwko jej małżonkowi, z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową wysłuchując uprzednio małżonka dłużnika. Przepis art. 787 § 2 k.p.c. uprawniał sąd do ograniczenia lub wyłączenia możliwości zaspokojenia się przez wierzyciela z majątku wspólnego na wniosek małżonka dłużnika.

Słusznie zatem podniósł we wniosku wierzyciel, iż w dniu zawarcia przez dłużnika M. C. pozostającego w związku małżeńskim z S. C. umowy o kartę kredytową, wierzyciel nie musiał uzyskać zgody małżonka dłużnika na zawarcie tej umowy, aby móc uzyskać zaspokojenie z majątku wspólnego małżonków. Jednakże podkreślenia wymaga fakt, iż sam tytuł egzekucyjny w postaci Bankowego Tytułu Egzekucyjnego nr (...) został wydany 10 stycznia 2012 r. i opatrzony klauzulą wykonalności 25 stycznia 2012 r., a więc już po dniu 20 stycznia 2005 r. i po gruntownej nowelizacji przepisów art. 41 k.r.o. oraz w szczególności przepisu art. 787 k.p.c. W tym stanie rzeczy należy zwrócić uwagę na przepisy przejściowe zawarte w cytowanej ustawie z dnia 17 czerwca 2004 r. - o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2004.162.1691). Zgodnie z art. 5 ust. 1. przepisy tej ustawy stosuje się do stosunków w niej unormowanych, chociażby powstały przed jej wejściem w życie, chyba że przepisy ust. 2-7 stanowią inaczej.

Odpowiedzialności materialnoprawnej małżonków za ich zobowiązania oraz wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności majątkiem wspólnym za zobowiązania jednego małżonka dotyczy ust. 5 powołanego art. 5, który stanowi, że przepisy dotychczasowe stosuje się do oceny skutków czynności zobowiązujących lub rozporządzających małżonków i ich odpowiedzialności za zobowiązania sprzed wejścia w życie ustawy oraz do wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności majątkiem wspólnym za zobowiązania jednego małżonka powstałe przed wejściem w życie ustawy. Z kolei przepis art. 5 ust. 6 dotyczy postępowania egzekucyjnego i stanowi, że jeżeli roszczenie powstało przed wejściem w życie ustawy, egzekucję prowadzi się według przepisów dotychczasowych. Ustawa nie zawiera osobnej regulacji przejściowej odnoszącej się do postępowania o nadanie klauzuli wykonalności, które jest postępowaniem odrębnym zarówno w stosunku do postępowania rozpoznawczego jak i postępowania egzekucyjnego (takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy między innymi w postanowieniu z dnia 10 maja 2000 r., III CZ 48/00, niepubl.).

W kwestii interpretacyjnej powołanych przepisów intertemporalnych zarysowały się dwa odmienne stanowiska. Pierwsze z nich wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2007 r., (III CZP 44/07, Biul.SN 2007/11/13) stoi na stanowisku, że: „Przepisy kodeksu postępowania cywilnego dotyczące postępowania o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1691), stosuje się w sytuacji, gdy tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikowi pozostającemu w związku małżeńskim powstał po dniu 20 stycznia 2005 r. (art. 5 ust. 6 wskazanej ustawy).”

W swoim uzasadnieniu Sąd argumentował powyższą tezę faktem, że przepisy o postępowaniu egzekucyjnym, a w szczególności art. 804 k.p.c., pozbawiają organ egzekucyjny, w tym także sąd, możliwości badania roszczenia w znaczeniu materialnoprawnym, użyte w art. 5 ust. 6 ustawy nowelizacyjnej pojęcie "roszczenie" oznacza roszczenie w znaczeniu egzekucyjnym, to jest roszczenie stwierdzone i określone w tytule egzekucyjnym, nie zaś roszczenie w znaczeniu materialnoprawnym. Tym samym jeżeli tytuł egzekucyjny powstał przeciwko dłużnikowi przed wejściem nowelizacji z 20 stycznia 2005 r., to mają do niego zastosowanie dotychczasowe przepisy, natomiast do każdego tytułu egzekucyjnego wydanego po tej dacie zastosowanie znajdują przepisy znowelizowane, w tym art. 787 k.p.c.

Oznaczałoby to, że na gruncie niniejszej sprawy przesłanki dopuszczalności nadania klauzuli wykonalności na małżonka dłużnika należałoby oceniać z punktu przepisu art. 787 k.p.c. w brzmieniu nadanym mu po 20 stycznia 2005 r.

Odmienne stanowisko zawarł Sąd Najwyższy w uchwale z 17 września 2008 r., (III CZP 77/08, OSNC 2009/7-8/114), gdzie stwierdził, że: „Jeżeli zobowiązanie dłużnika pozostającego w ustroju ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej powstało przed wejściem w życie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1691), do postępowania o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu sprzed tej nowelizacji.”

W uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd Najwyższy wskazał w odniesieniu do przytoczonego wyżej postanowienia Sądu Najwyższego z 17 maja 2007 r., że zachowanie dotychczasowych zasad odpowiedzialności w odniesieniu do zobowiązań powstałych przed wejściem w życie ustawy, jest również rozwiązaniem słuszniejszym niż poddanie zobowiązań sprzed wejścia w życie ustawy nowelizującej ogólnej zasadzie bezpośredniego działania ustawy nowej, gdyż nowe zasady odpowiedzialności małżonków za zobowiązania jednego z nich znacznie silniej chronią majątek wspólny małżonków, ograniczając możliwość zaspokojenia się wierzyciela. Dokonując czynności prawnej z osobą pozostającą w związku małżeńskim przed wejściem w życie ustawy nowelizującej, kontrahent mógł zasadnie oczekiwać, że w razie niewykonania zobowiązania będzie mógł żądać zaspokojenia z majątku wspólnego na zasadach określonych w art. 41 k.r.o. w brzmieniu sprzed wejścia w życie nowelizacji, bez potrzeby uzyskiwania zgody drugiego małżonka na dokonanie czynności prawnej i stosownie do tego oceniać ryzyko gospodarcze transakcji. Następnie uzależnienie tej możliwości od dodatkowej przesłanki wyrażonej obecnie w art. 41 § 1 k.r.o., której kontrahent dłużnika nie mógł przewidywać, ograniczałoby poważnie przysługujące temu kontrahentowi prawo podmiotowe, budząc wątpliwości czy nie dochodzi w ten sposób do naruszenia zasady ochrony praw nabytych i zasady zaufania do

prawa. Uszczuplenia praw wierzyciela nie usprawiedliwia dostatecznie potrzeba ochrony interesów rodziny i majątku wspólnego, gdyż na straży tych wartości stał poprzednio art. 41 § 3 k.r.o.

Tym samym w ocenie tutejszego Sądu uchwała ta przesądza, iż w stosunku do zobowiązań powstałych przed nowelizacją z 20 stycznia 2005 r., w postępowaniu klauzulowym dotyczącym tytułu egzekucyjnego powstałego już po przedmiotowej nowelizacji, ale stwierdzającego zobowiązanie powstałe jeszcze przed jej wejściem w życie znajdują zastosowanie przepisy prawa materialnego i procesowego sprzed daty tej nowelizacji.

Abstrahując od powyższych rozważań, należy wskazać, że zarówno na gruncie treści przepisu art. 787 k.p.c. sprzed 20 stycznia 2005 r. oraz już jego znowelizowanej treści po tej dacie, Sąd każdorazowo musiał zbadać czy w chwili wydawania postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności osoba wskazana we wniosku jest małżonkiem dłużnika. Należy bowiem przypomnieć, że sąd może nadać klauzulę jedynie wtedy, gdy w chwili wydania postanowienia osoba wskazana we wniosku jest małżonkiem dłużnika, a nie w chwili dokonywania czynności, czy też wymagalności. Tak też wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 26 czerwca 1974 r., III CRN 127/74, OSN 1975, z. 6, poz. 97, w którym stwierdził, że jedną z przesłanek nadania tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności w trybie art. 787 k.p.c. jest istnienie wspólności majątkowej małżonków zarówno w chwili wyrokowania, jak i w chwili orzekania o nadaniu klauzuli wykonalności także przeciwko małżonkowi dłużnika. Jeżeli zatem w wymienionych danych małżeńska wspólność majątkowa już nie istnieje, to w takiej sytuacji przepis art. 787 k.p.c. nie ma zastosowania (tak Magdalena Olczyk (w:) Komentarz do zmiany art.787 Kodeksu postępowania cywilnego wprowadzonej przez Dz.U. z 2004 r. Nr 162 poz. 1691, LEX/el., 2005).

W tym stanie rzeczy w kognicji Sądu pozostało zweryfikowanie faktu pozostawania dłużnika M. C. w związku małżeńskim z S. C. na dzień wpływu wniosku wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności na małżonkę dłużnika, tj. 8 listopada 2013 r. (data nadania wniosku na pocztę). W toku postępowania Sąd wielokrotnie wzywał S. C. do osobistego stawiennictwa celem wysłuchania, jednakże wezwania te zostały niepodjęte i doręczone zastępczo. Niezależnie od tego Sąd zwrócił się do Urzędu Stanu Cywilnego w N. o nadesłanie aktu małżeństwa dłużnika M. C. oraz S. C. obecnie S.. W odpowiedzi na wniosek Sądu Urząd Stanu Cywilnego w N. nadesłał skrócony odpis aktu małżeństwa nr 220/1995 M. C. i S. C., a którego wynikało, iż związek małżeński między nimi został zawarty w N. 9 września 1995 r. i następnie rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu 24 marca 2009 r. w sprawie o sygn. akt I RC 398/08. Urząd Stanu Cywilnego w L. nadesłał odpis skrócony aktu małżeństwa nr 19/2010 S. C. i W. S., z którego wynika, iż S. C. zawarła z W. S. związek małżeński w dniu 8 maja 2010 r. i przyjęła nazwisko męża – S.. Na przedmiotowym odpisie aktu małżeństwa brak było wzmianek o jego rozwiązaniu.

Zważając na powyższe jako, że w dniu złożenia przez wierzyciela wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na małżonkę dłużnika, tj. 8 listopada 2013 r. - S. C., obecnie S., nie pozostawała z dłużnikiem M. C. w związku małżeńskim, to wobec tego Sąd nie mógł nadać tytułowi egzekucyjnemu w postaci Bankowego Tytułu Egzekucyjnego nr (...) wystawionemu przez wierzyciela 10 stycznia 2012 r. klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika M. C.. Nie została spełniona obligatoryjna przesłanka uprawniająca Sąd do nadania klauzuli wykonalności na małżonka dłużnika i wniosek wierzyciela podlegał oddaleniu jako bezpodstawny.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.